

พัฒนาการการแข่งขันกีฬานักเรียนในประเทศไทยตั้งแต่รัชสมัย
พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวถึงสมัยปัจจุบัน

นายสนท แฉ่นสงาน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาพลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2533

ISBN 974-577-520-7

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

016830

i 1030776 x

**THE DEVELOPMENT OF STUDENT ATHLETIC COMPETITIONS IN
THAILAND SINCE THE REIGN OF HIS MAJESTY KING
CHULALONGKORN TO THE PRESENT TIME**

MR. SOONTORN MANSONGUAN

A Thesis Submitted in Partial Fullfillment of the Requirements

for the Degree of Master Education

Department of Physical Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1990

ISBN 974-577-520-7

หัวข้อวิทยานิพนธ์   พัฒนาการการแข่งขันกีฬาในโรงเรียนในประเทศไทย ตั้งแต่รัชสมัยพระบาท
สมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวถึงสมัยปัจจุบัน
โดย   สุนทร แฉ่งสงวน
ภาควิชา   พลศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา   ศาสตราจารย์ ดร. วรศักดิ์ เพียรชอบ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาดมหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... ศ.ดร. วรศักดิ์ ..... อนุมัติบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรชัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ศ.ดร. วรศักดิ์ ..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศิลชัย สุวรรณธาดา)

..... ศ.ดร. วรศักดิ์ ..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ศาสตราจารย์ ดร. วรศักดิ์ เพียรชอบ)

..... ศ.ดร. วรศักดิ์ ..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ประพัฒน์ ลักษณะพิสุทธิ์)

..... ศ.ดร. วรศักดิ์ ..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เฉลิม ชัยวัชรภรณ์)

สุนทร แมนสงวน : พัฒนาการการแข่งขันกีฬานักเรียนในประเทศไทย ตั้งแต่รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวถึงสมัยปัจจุบัน (The Development of Student Athletic Competitions in Thailand Since the Reign of His Majesty King Chulalongkorn to the Present time)

อาจารย์ที่ปรึกษา : ศ.ดร.วรศักดิ์ เพียรชอบ, 340 หน้า ISBN 974-577-520-7

การวิจัยเรื่องนี้ เพื่อศึกษาและวิเคราะห์การพัฒนากีฬานักเรียนตั้งแต่รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวถึงสมัยปัจจุบัน (2529) โดยการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารทางประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องทั้งที่เป็นแหล่งปฐมภูมิและทุติยภูมิ

ผลจากการศึกษาพบว่า

การแข่งขันกีฬานักเรียนนั้น ได้เริ่มจัดให้มีการแข่งขันเป็นทางการครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2440 ในตอนต้นมีการแข่งขันกรีฑาเพียงอย่างเดียว ต่อมาจึงได้มีการแข่งขันกีฬาประเภทอื่นด้วย เช่น ฟุตบอล ยิมนาสติก ยูโด มวยสากล เนตบอล ตะกร้อ และกายบริหาร เป็นต้น จนกระทั่งมาในปัจจุบันนี้ ได้มีการแข่งขันกีฬาเกือบทุกประเภทที่มีการเรียนการสอนในโรงเรียน การแข่งขันกีฬานักเรียนแต่ละครั้ง ได้วางวัตถุประสงค์เพื่อให้ให้นักเรียนมีสุขภาพดี มีน้ำใจดี มีระเบียบวินัย และมีความสามัคคีกัน สำหรับการแข่งขันระยะแรก ๆ กระทรวงศึกษาธิการ ได้เป็นผู้จัดการแข่งขันและมักจะจัดการแข่งขันเพื่อเฉลิมฉลองในวโรกาสอันสำคัญของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมราชินีนาถและพระบรมโอรสาธิราชเจ้าฟ้ามหาวชิราวุธสยามมกุฎราชกุมาร ต่อมาเมื่อมีการจัดตั้งกรมพลศึกษาขึ้น กรมพลศึกษาจึงเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่รับผิดชอบจัดการแข่งขันกีฬานักเรียนขึ้นแทน การแข่งขันกีฬานักเรียนในระยะแรก ๆ ได้จัดให้มีขึ้นเฉพาะในโรงเรียนที่อยู่ในส่วนกลางหรือจังหวัดใกล้เคียง แต่ในปัจจุบันได้มีการจัดในทุกจังหวัดทั่วประเทศ โดยเงินทุนส่วนใหญ่ได้รับมาจาก เงินงบประมาณประจำปีของรัฐบาล

ภาควิชา ..... พลศึกษา .....
สาขาวิชา ..... พลศึกษา .....
ปีการศึกษา ..... 2532 .....

ลายมือชื่อนิสิต .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....

SOONTORN MANSONGUAN : THE DEVELOPMENT OF STUDENT ATHLETIC COMPETITIONS IN THAILAND SINCE THE REIGN OF HIS MAJESTY KING CHULALONGKORN TO THE PRESENT TIME. THESIS ADVISOR : PROFESSOR VORASAK PIENCHOB, P.E.D. 340 PP.

The Purpose of this study was to investigate the development to student athletic competitions in Thailand since the reign of his Majesty King Chulalongkorn to the present time (1986) by means of searching through hiatorical documents both primary and secondary sources.

It was found that :

The first student athletic competition was officially held in 1897. At first the Programs were confined to only in track and field events. However, later on, the other events, Such as football, gymnastics, judo, international boxing, netball, takraw and calisthenics were included. At the present time, there were practically almost all events that were taught in the schools were included in the programs. The objectives of the programs for each time were set up in order to promote physical and mental health, sporting spirit, self discipline, and unity among students. The earlier programs were organized and conducted by the Ministry of Education and usually in order to cerebrate the auspicious occasions relating to His Majesty the King, the Queen, or the Crown Prince. The responsibility of conducting the programs was transferred to the Department of physical Education after it was established in 1933. The programs at first were organized and conducted just among schools in Bangkok and near-by provinces. However, later on, practically every province through-out the country organized and conducted this programs. Most of the funds for conducting the programs were usually subsidized by government annual budget.

ศูนย์วิทยุแห่งชาติ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ..... พลศึกษา
สาขาวิชา ..... พลศึกษา
ปีการศึกษา 2532 .....

ลายมือชื่อนิสิต .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยดี เนื่องจากผู้วิจัยได้รับความกรุณา จาก ศาสตราจารย์ ดร. วรรณศักดิ์ เพียรชอบ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำช่วยเหลือ แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตลอดจนให้การสนับสนุน และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเป็นอย่างดี จนทำให้ การวิจัยสามารถดำเนินการไปได้ด้วยความเรียบร้อย และประสบความสำเร็จ ผู้วิจัยมีความซาบซึ้ง ในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณทุกท่านที่มีส่วนให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือในการเก็บรวบรวม ข้อมูล และการพิมพ์วิทยานิพนธ์เป็นอย่างดี โดยเฉพาะขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศรีประภา แม้นสว่างน และ รองศาสตราจารย์ ดร. พรชัย พัฒนภักดิ์ ที่ได้คอยให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี

สุนทร แม้นสว่างน

ศูนย์วิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
ขอบเขตการวิจัย	6
คำจำกัดความ	6
ความจำกัดของการวิจัย	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	7
รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
วิธีดำเนินการวิจัย	13
การเสนอข้อมูล	14
2 ประวัติการพัฒนาการแข่งขันกีฬานักเรียนในประเทศไทย	15
3 การวิเคราะห์พัฒนาการการแข่งขันกีฬานักเรียนในประเทศไทย	203
4 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	219
บรรณานุกรม	229
ภาคผนวก	251
ประวัติผู้เขียน	340